

NIEUWSBRIEF

Vereniging Bedrijf en Historie

Uitgave voor leden en donateurs van de VBH/november 2012/eerste jaargang/nummer 1
Redactie: yrrah47@planet.nl Website: www.vbh-historie.nl

Oratie Joost Jonker

Op vrijdag 9 november 2012 hield Joost Jonker, vanwege de Stichting Nederlandsch Economisch-Historisch Archief benoemd tot Bijzonder hoogleraar Bedrijfs-geschiedenis, inclusief de sociale aspecten, zijn oratie met als titel *Aller ogen gericht op ... ? De relevantie van de bedrijfsgeschiedenis.*

De tekst van de oratie is te vinden op: http://www.neha.nl/pdf/2012_oratie_jonker.pdf. Op termijn zal deze ook in druk verschijnen.

Promotie Ton de Graaf

Nederlandsche Handel-Maatschappij heeft bijzondere plek in bankengeschiedenis

De Nederlandsche Handel-Maatschappij (NHM), opgericht in 1824, is een voorganger van ABN AMRO: in 1964 ging de NHM op in de ABN Bank. Lange tijd is verondersteld dat de NHM zich vanaf 1880 geleidelijk transformeerde tot een handelsbank en haar oude activiteiten beëindigde. Niets blijkt minder waar, zo maakt bedrijfshistoricus Ton de Graaf duidelijk in zijn proefschrift. Tot aan het ontstaan van de ABN Bank bleef de NHM ook volop actief in het cultuurbedrijf, de handel, en als durfkapitalist. Geen van de andere grote Nederlandse banken heeft een dergelijke rol vervuld, aldus De Graaf.

Datum: november 2012

Blad: 2/5

Koning Willem I richtte in 1824 de Nederlandsche Handel-Maatschappij op. De maatschappij had als voornaamste doel de bevordering van de nationale handel, die grotendeels had stilgelegen tijdens de Franse bezetting (1795-1813). Tijdens het Cultuurstelsel in Nederlands-Indië (1830-1870) was er een nauwe relatie tussen de overheid en de NHM.

Cultuurmaatschappijen in de koloniën

Na de afscheiding van België in 1830 fungeerde de NHM ook als participatie- en financieringsmaatschappij voor de industrie. Vanaf 1850 begon de NHM zich bezig te houden met de financiering van cultuurmaatschappijen in de Nederlandse koloniën, die deels in eigendom waren. In 1866 werd het cultuurbedrijf in Suriname gestart, vanaf 1882 op de onderneming Mariënborg.

Begin van bancaire zaken

Een bank was de Maatschappij toen nog niet. Dat begon in 1882 in Batavia en vervolgens gingen in 1902 de bancaire zaken in Nederland van start.

De landbouwcrisis in Indië in de jaren '30 van de 20e eeuw werd bijna de ondergang van de onderneming. Bij de reorganisatie in 1934 moest 75% van het kapitaal worden afgestempeld. De NHM ging daarna haar positie in Nederland bijstellen. In 1936 nam zij de Geldersche Credietvereniging over,

waardoor het Nederlandse kantorennet aanzienlijk werd uitgebreid.

Schaalvergroting en concentratie

Na de Tweede Wereldoorlog werd een groot aantal nieuwe binnenlandse en buitenlandse vestigingen geopend. Het Indonesisch cultuurbedrijf werd in 1959 genationaliseerd, het jaar daarop gebeurde dat ook met het bankbedrijf. De schaalvergroting in handel en industrie noodzaakte ook tot een concentratie in het bankwezen. De NHM en de Twentsche Bank fuseerden daarom in oktober 1964 tot de ABN Bank.

Uitgave van het proefschrift

Het proefschrift van Ton de Graaf verschijnt bij Uitgeverij Boom: *Voor Handel en Maatschappij. Geschiedenis van de Nederlandsche Handel-Maatschappij, 1824-1964*, ISBN 9789085

Datum: november 2012
Blad: 3/5

**Citaat uit interview met Michiel
Herkemij, bestuursvoorzitter D.E. Master
Blenders 1753**

‘Toen ik hier net twee dagen was en op zoek ging naar de geschiedenis, naar de ziel van dit bedrijf, hoorde ik dat net was besloten al die spullen, soms eeuwen oud, weg te geven aan een paar musea. Ik heb meteen gezegd: dat gaat niet gebeuren. We geven onze eigen identiteit niet zomaar weg.’
Volkskrant 27-10-2012

**Stichting Bedrijfs Geschiedenis;
Programma najaar 2012**

Najaarsbijeenkomst 27 november 2012

Het bestuur van de Stichting Bedrijfs Geschiedenis nodigt u van harte uit voor de najaarsbijeenkomst van SBG op dinsdag 27 november. Deze bijeenkomst zal weer in het teken staan van een bedrijfsbezoek. We zijn te gast bij het bedrijf Huisman te Schiedam. Het bedrijf is in 1929 opgericht door Mr. M.M. Huisman. Huisman ontwerpt en maakt zware constructies voor de Offshore industrie. Het gaat dan bijvoorbeeld om kranen voor op zeeschepen, onderzeese buisgeleidingssystemen, en zware boorsystemen voor op zee. Kortom, geen misselijke jongens. Ons contactpersoon

is Annemarie van Weerden, hoofd van de PR & Communicatie -afdeling. Zij zal een presentatie geven over Huisman. Vervolgens krijgen we een presentatie van Wouter Heijveld. Heijveld is conservator bij het Maritiem Museum te Rotterdam en tevens bezig met een proefschrift over de offshore industrie.

Programma

14:00 uur ontvangst koffie/thee.

14:15-15:45 uur start presentaties van Annemarie van Weerden(Huisman) en Wouter Heijveld (conservator Maritiem Museum).

15:45 uur start rondleidingen Huisman terrein.

16:30 uur einde.

Afsluitende borrel in zeemanshuis in de buurt van Huisman.

Nieuwsbrief Vereniging Bedrijf en Historie

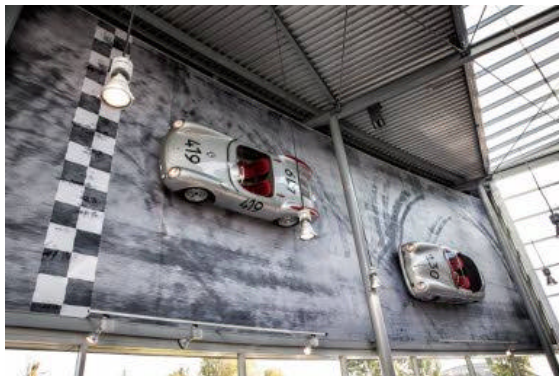
Datum: november 2012

Blad: 4/5

Aanmelden

U kunt zich aanmelden voor deze bijeenkomst bij Janneke Hermans. Dat kunt u per e-mail doen: jhermans@muscom.nl, per gewone post: Stichting Bedrijfsgeschiedenis, postbus 421, 3500 AK te Utrecht of telefonisch, 0611317637. Huisman wil van ons vooraf graag een lijst met namen van de deelnemers en de bijbehorende paspoortnummers.

Porsche hangt historie op

In de vernieuwde showroom van Porsche importeur Pon hangen sinds kort twee historische modellen van het merk aan de muur. Het zijn echter geen originele exemplaren maar replica's die geheel naar voorbeeld van de echte auto's zijn samengesteld. Aardig detail is dat ze maar een goede 100 kg wegen. Het gaat om een 356 Speedster en 550 Spyder uit de jaren vijftig, om precies te zijn de auto's die tijdens de beroemde Mille Miglia werden ingezet. De replica's werden met volop originele onderdelen opgebouwd zoals sturen, ruitenwissers en emblemen. Uiteraard zijn ze gespoten in de correcte lakkleur en zijn de stoelen helemaal handmatig met leer bekleed.

Tony Vos

Tilburgse Koerier 15-11-2012

Bijeenkomst Rabobank VBH op 8 november 2012

Nieuwsbrief
Vereniging Bedrijf en Historie

Datum: november 2012

Blad: 5/5

Reacties op deze Nieuwsbrief graag aan:

Yrrah47@planet.nl

Groet,

Harry L.M. Hendriks